

Een arts die een vrouw op haar verzoek een dodelijk drankje gaf, is buiten vervolging gesteld. Kan zo de euthanasiewetgeving omzeild worden?

Was het hulp bij zelfdoding of euthanasie?

'Dit was euthanasie'

DS montage

MAXIE ECKERT, VEERLE BEEL

BRUSSEL In de documentaire ‘Allow me to die’, in 2015 uitgezonden op de Australische openbare omroep SBS, ziet de toeschouwer hoe Simona De Moor sterft. De 85-jarige vrouw uit Antwerpen wilde haar dochter volgen die een halfjaar eerder was overleden. In de film zie je hoe huisarts Marc Van Hoey een geel drankje in een glas schenkt, hoe De Moor het glas leegdrinkt en hoe de arts even later de dood van zijn patiënte vaststelt. De euthanasiecommissie, die toeziet op de euthanasiepraktijk in ons land en waarvan Wim Distelmans voorzitter is, stuurde dat dossier even later door naar het parket omdat ze ernstige twijfels had over hoe de arts had gehandeld.

Nu heeft de Antwerpse raadkamer beslist dat dokter Van Hoey zich niet voor de rechter moet verantwoorden. Dat is opmerkelijk omdat de raadkamer zich helemaal niet over de mogelijk problematische ‘euthanasie’ van Simona De Moor heeft gebogen. Voor de raadkamer en het openbaar ministerie was er geen probleem, omdat de arts de vrouw niet vergiftigd heeft. ‘Er is geen sprake van vergiftiging, want de vrouw heeft het drankje zelf opgedronken’, zegt parketwoordvoerder Kristof Aerts.

De raadkamer roept zo fundamentele vragen op over de euthanasiewetgeving. Is het overhandigen van een dodelijk drankje dus geen euthanasie? Gaat het om hulp bij zelfdoding omdat er geen ‘andere’, een arts, een dodelijk spuitje zet? Kunnen de strenge regels voor euthanasie eenvoudig omzeild worden?

In het nieuwe strafwetboek zou ‘aanzetten tot zelfdoding’ strafbaar worden

Met de kwalificatie ‘vergiftiging’ door het parket viel het euthanasiedossier, dat de euthanasiecommissie had overgemaakt aan het parket, als een kaartenhuisje in elkaar.

‘Geef maar een drankje’

In de Australische documentaire gaf dokter Van Hoey aan de hand van Simona De Moor uitgebreid uitleg over euthanasie. Maar omdat de zaak juridisch niet de stempel ‘euthanasie’ krijgt, is het niet van tel of er wel advies is ingewonnen bij een psychiater om te bepalen of de bejaarde vrouw werkelijk ondraaglijk psychisch leed door het verlies van haar dochter. Het doet er ook niet toe of zij voldoende tijd had om het verlies van haar dochter te verwerken.

Dat waren nochtans twee belangrijke voorwaarden voor de euthanasie van de vrouw geweest. De patiënt moet niet alleen vrijwillig euthanasie vragen, hij of zij moet dat ook duurzaam en herhaald doen. Het moet gaan om een aanhoudend ondraaglijk en uitzichtloos fysiek of psychisch lijden, dat het gevolg is van een ongeneeslijke aandoening. Als de patiënt niet terminaal ziek is, moet een derde arts advies geven, met name een specialist in de aandoening van de patiënt.

Wim Distelmans, voorzitter van de euthanasiecommissie, vreest dat nu het signaal is gegeven dat de hele procedure makkelijk omzeild kan worden. ‘Ik wil niet weten hoeveel patiënten nu tegen hun dokter zullen zeggen: “Dokter, geef mij maar een drankje, ik zal het zelf wel slikken, want dan mag het kennelijk wel.”’

Zowel de euthanasiecommissie als de Orde der Artsen stelt hulp bij zelfdoding wél gelijk aan euthanasie – ook al staat dat niet zo in de wet. In 2003 stelde de Orde expliciet dat alle ‘zogezegde vormen’ van hulp bij zelfdoding die niet voldoen aan de voorwaarden voor euthanasie ‘deontologisch onaanvaardbaar’ zijn. De euthanasiecommissie zit op dezelfde lijn en stuurt dossiers als die van Simona De Moor door naar het parket.

CD&V-Kamerlid Els Van Hoof wijst erop dat in het nieuwe strafwetboek dat door haar partijgenoot en minister van Justitie Koen Geens is opgesteld (maar dat nog niet is besproken) het ‘aanzetten van zelfdoding’ strafbaar zou worden. Daaronder zouden ook handelingen vallen die iemand ertoe brengen zichzelf van het leven te beroven. ‘Een gelijkaardige casus zou in de toekomst daaronder kunnen vallen’, zegt Van Hoof.

Dokter Van Hoey liet gisteren aan *De Standaard* weten dat hij niet wilde reageren op de beslissing van de raadkamer.

Bekijk de Australische documentaire
www.standaard.be/euthanasiedocu

‘Dit was euthanasie’

‘In de wet staat niet hoe je euthanasie moet uitvoeren. Dat kan zowel via injectie als via een drankje dat de arts aan de patiënt geeft. De arts blijft bij de patiënt als deze het opdrinkt’, zegt Leifarts **Wim Distelmans, voorzitter van de euthanasiecommissie**. ‘Dat staat ook zo beschreven in al onze verslagen aan het parlement.’

'In Zwitserland, waar hulp bij zelfdoding is toegelaten, verlaat de arts de kamer, om het verschil te maken. Ook heeft de betrokken arts zelf melding gemaakt bij de euthanasiecommissie.'

'De rechtbank volgt ons niet altijd. De rol van de commissie wordt geweldig overschat.' (vbr)